

עין משפט
נר מצוה

אלו טרפות פרק שלישי חולין

מסורת הש"ס

כקרני חיה ולא טלפים כטלפי חיה וי"ל הכי כל שיש לו קרנים גרדא
כקרני חיה חלבו מותר או שיש לו טלפים כטלפי חיה כמו כן אין
לספוקי צבהמה רני דוסא אומר יש לה קרנים כקרני חיה חלבה מותר
יש לה טלפים כטלפי חיה אכתי איכא לספוקי צבהמה דיש טלפי
חיה דומת כטלפי צבהמה והשתא
ממני דפ' בא סימן (מה נא): דכל שיש
לו קרנים יש לו טלפים מאי אמי
ככולי עלמא דרננן מודו כל שיש לו
קרנים יש לו פרסות סדוקות אך קשה
על פירוש זה דבי פריך והרי עו שיש
לו קרנים וטלפים מסתמא הוה האו
טלפים ודמו כטלפי חיה כמו טלפים
דברייתא ולמה ליה למימר תמי
לאיכא נעו כיון דנמח סגי להמיר
חלבה: ודרי' עק' דהרקות. פי'
בבועטמס דלפוקא ל' דעמיה דהדר
ביה מכרוכות ואוקי סימנא אחריות
וכרוכות מו לא נענין ותימה ולישי
ליה דתמרייהו נענין חרוקות וכרוכות
ועוד בסמוך דנענין חרוקות וכרוכות
וחרוכות אמאי לא סגי בכרוכות
וחרוקות ומפרש הרי"ם דהאי והרי
עו מעווא כרכו פריך דכרוכות
וחרוקות חלבו אסור למאן דאסר לה
בסמוך ואנ"ג דליה הלכתא חומיה
פריך אליביה היכי מפרש לה לברייתא
ומשי מפוללות נענין ופריך והרי זני
כי' עד היכא דלא מיפלגן נענין
כרוכות חרוקות וחרוכות דכרוכות
וחרוקות לנד לא ל' סגיא משום עווא
דכרוכות ובמדורות וכרוכות נמי לא
סגי דשל שור נמי כרוכות ועגלות
ומדורות גם חרין נרשטיין ובמדורות
ודכרוכות נמי לא סגיא משום עו
בסמ הלכך נענין כל תמא והאי
הוא דמלגל עמיהו פריך ולמו נענין
אחר אין חריקה סימן והיינו ספיא
דעו דכרכו לאו אמילגל חירקיהו
קאי אלא אחריות ד' דלמאן דאמר
עו כרכו חיה היא כל נעי כלל
מדורות ומיה קתא דהוה ליה לפרש
כדאיד והרי עו דכרכו כיון דמעו
כרכו קא פריך וגם הלשון משמע
שנא לספוקי הלכה היכא דלא מיפלגי
וי"ל דיש שום מין עו דקרניה כרוכות
וחרוקות ומיהוה פריך ולא מעווא
כרכו והשתא קאי שפיר ספיא
דעווא כרכו אמילגל חירקיהו:
והרי צבי שאין מספוללות בו.
פרש בבועטמס זני אין זה שאנו
קורין צבי דהא דלא מפוללות הן אלא
זני זהו אותו שאנו קורין אותו
אשטננו"ק דקרניה שלו אינם מפוללות
ר"ת אומר דהוה אותו שאנו קורין

לספיר חלבה. והכי קאמר אלו סימני חיה לידע שחלבה מותר:
שיש לה קרנים. לקמיה מפרש: טלפים. כפירי הפרקות: אי אסא
לרין לחזור. שאפילו נמחכו רגליה כשרה וחלבה מותר שהקרנים
סימן מובהק הוא: קרש. חיה היא ולקמיה מפרש לה: כרוכות.
גילדי גילדי קליפה על קליפה כעין
קרני השור: חרוקות. מפוללות
פגיונות ומריס קרני"ר נלע"ו:
והרי עו דחרקות. דקס"ד הדר ביה
וכרוכות מו לא נענין: מפוללות.
פוקריר"ש נלע"ו: והרי זני דאין
מפוללות. לא ידענא מאי קאמר
דהא דלא מפוללות הן ונראה נעני
שמה שאנו קורין זני לא היו הם
קורין זני אלא אותן הנקראים
שטייננו"ק וקרנים שלהן אין מפוללות:
מדורות. עגלות שמעמי ולא כשל
עו שהן נחנות ולא ה' נראה דכרוכות
היינו עגלות כדאמר בב"ק (דף נ:)
גזי סימן ומערות ובכרוכות (דף מ:)
נמי גזי ופי' דומה לשל חזיר והכי
גרסין ל' מדורות"א כעין קרני איל זני
שמדין למעלה: הלכך. כיון דלא
מפוללות ואיכא דלאו מפוללות: היכא
דמיפלגא לא דינא ולא דינא. כלומר
אין להכריע ולחזר אחר סימן אחר
שאין פירוש בקרני צבהמה: והיכא דלאו
מפוללות. כגון זני: נענין מדורות
כרוכות וחרקות. דניפוק מספיא
דכולהו. חרוקות לאפוקי מספיא
דשור. מדורות לאפוקי מעו שהן נחנות.
כרוכות לאפוקי נמי מספיא דעו. ואף
על גב דשל עו אין מדורות יש עו
כרכו שמעו עו וקרניו מדורות
וחרוקות ומספקא לן אי מינא דעו
הוא: דמינלע חירקיהו. חרימיה
מכופות וסמוכין ומובלעיס זה צוה:
והיינו ספיא דעווא כרכו. שקרניו
מדורות וחרקות ומספקא לן כיון
דמדורות וחרקות חיה הוא או דילמא
כיון דשמעו עו מין צבהמה הוא: דעקור
מלא לנא דכרכא מינה. לאחר שמיטה
הואיזוהו ממעיה: מפרי פי' איש.
שכר שמעמי וקבלתי שהוא מותר
צטני שבע ממנו: והסודו כרכיו
אחאי. לנהוג בו כבוד ולגון לפניו
כהלכה עד שיחזור בו ולא להמירה
בפניו מה שהוא אסור שמא
יעני גולה הוא: קרש. דיי"ן נלע"ו:
דכי עילאי. שם יער: עגרים.
לא איתפרס לן היכא אייריני ציה:
אמשייה. ארכו: אריה שאג מי לא
יירא. כך ה' אלקוים דבר מי לא
ינכא הרי שנמשל לו: פרשא קטיל
לחרי דבי

לחיר חלבה והכי קאמר אלו הן סימני חיה
שחלבה מותר כל שיש לה קרנים וטלפים
רבי דוסא אומר יש לה קרנים אי אתה צריך
לחזור על טלפים יש לה טלפים צריך אתה
לחזור על קרנים וקרש אע"פ שאין לו אלא
קרן אחת (6) מותר א' כללא הוא והרי עו דיש לו
קרנים וטלפים וחלבו אסור כרוכות בעינן
והרי שור דכרוכות וחלבו אסור חרוקות
בעינן והרי עו דחרקות וחלבו אסור מפוללות
בעינן והרי צבי דאין מפוללות וחלבו מותר
חירות בעינן הלכך איכא דמיפצלא לא
דינא ולא דינא איכא דלא מיפצלא בעינן
כרוכות חירות חרוקות והוא דמיבלע
חירקיהו והיינו ספיא דעווא כרכו ההיא
עווא כרכו דהוא בי ריש גלותא דעקור מלא
צנא דחרבא מינה רב אחאי אסר רב
שמואל בריה דרבי אבהו אבל מיניה קרי
אנפשיה ומפרי פי איש תשבוע במנו שלחו
מתם הלכתא כוותיה דשמואל בריה דרבי
אבהו והוהו רבכינו אחאי שמאיר עיני
גולה הוא: יקרש אע"פ שאין לו אלא קרן
אחת מותר: אמר רב יהודה קרש מביא
דבי עילאי מגרם אריא דבי עילאי אמר רב
כהנא תשע אמהתא הוה בין אונא לאונא
דאריא דבי עילאי אמר רב יוסף שיתסר
אמהתא הוה משכיה דמביא דבי עילאי אמר
ליה קיסר לר' יהושע בן חנניה אלהיכם
כאריה מתיל דכתבי יאריה שאג מי לא יירא
מאי רבותיה פרשא קטיל אריא אמר ליה
לאו כהאי אריא מתיל כאריא דבי עילאי
מתיל אמר ליה בעינא דמיהוית ליה ניהלי
אמר ליה לא מצית חוית ליה אמר ליה
איכא חונית ליה בעא רחמי אתעקר
מדוכתיה כי הוה מרחיק ארבע מאה פרסי
ניהם חד קלא אפילו כל מעברתא ושורא
דרומי נפל אדמרחק תלת מאה פרסי ניהם
קלא אחרינא נתור ככי ושיני דגברי ואף
הוא נפל מכורסייא לארעא א"ל כממותא
מויך בעי רחמי עליה דלהדר לדוכתיה בעא
רחמי עליה ואהדר ליה לאתריה אמר ליה
קיסר לר' יהושע בן חנניה בעינא דאיהו
לאלהיכו א"ל לא מצית חוית ליה א"ל איברא
חונית

זני דהא חוין שאין עורו מחזיק את
במסכת כבויות (דף ק"ב). בסוף חוין נמי
אחת פתוחה ואמרינן במדרש שיר השירים
זה נשעה שהוא ישן עינו אחת פתוחה
וכתנן של ישראל נתן עינו עליהם לשומרים
לשון כפיפה כדאמר בקדושין פרק האומר
גריסין מפוללות אין לחוש בדמו מפוללות
הוא כדאשכחן פרק ו' ולא מעווא
מקומות הבקר במקום הפקר (פאה פי'
שמה דף כח:). אמר תחש קרן אחת היה
לו נמלחו והיכי דייק מדרב יהודה שהיה
צבהמה וי"ל דסמך דאמתימין דנא סימן
שחקריב אדם הראשון שקרן אחת היתה
מעלה גרה ומפרים פרסה: ה"ב'
אית ליה תשע אמהתא א"כ משייה טפי
דרכן ליוול כדאשכחן נעריי פסחים (דף ק"ג)
המחלל ושינים הם השינים שלפנים וכן
(אויג יג) על מה אשא צברי צעני מתרגמינן
אטול צברי בככי. (וע"ע חו"ס ע"ו כח. ד"ה כין):
בקימתן

זני דהא חוין שאין עורו מחזיק את
במסכת כבויות (דף ק"ב). בסוף חוין נמי
אחת פתוחה ואמרינן במדרש שיר השירים
זה נשעה שהוא ישן עינו אחת פתוחה
וכתנן של ישראל נתן עינו עליהם לשומרים
לשון כפיפה כדאמר בקדושין פרק האומר
גריסין מפוללות אין לחוש בדמו מפוללות
הוא כדאשכחן פרק ו' ולא מעווא
מקומות הבקר במקום הפקר (פאה פי'
שמה דף כח:). אמר תחש קרן אחת היה
לו נמלחו והיכי דייק מדרב יהודה שהיה
צבהמה וי"ל דסמך דאמתימין דנא סימן
שחקריב אדם הראשון שקרן אחת היתה
מעלה גרה ומפרים פרסה: ה"ב'
אית ליה תשע אמהתא א"כ משייה טפי
דרכן ליוול כדאשכחן נעריי פסחים (דף ק"ג)
המחלל ושינים הם השינים שלפנים וכן
(אויג יג) על מה אשא צברי צעני מתרגמינן
אטול צברי בככי. (וע"ע חו"ס ע"ו כח. ד"ה כין):
בקימתן

זני דהא חוין שאין עורו מחזיק את
במסכת כבויות (דף ק"ב). בסוף חוין נמי
אחת פתוחה ואמרינן במדרש שיר השירים
זה נשעה שהוא ישן עינו אחת פתוחה
וכתנן של ישראל נתן עינו עליהם לשומרים
לשון כפיפה כדאמר בקדושין פרק האומר
גריסין מפוללות אין לחוש בדמו מפוללות
הוא כדאשכחן פרק ו' ולא מעווא
מקומות הבקר במקום הפקר (פאה פי'
שמה דף כח:). אמר תחש קרן אחת היה
לו נמלחו והיכי דייק מדרב יהודה שהיה
צבהמה וי"ל דסמך דאמתימין דנא סימן
שחקריב אדם הראשון שקרן אחת היתה
מעלה גרה ומפרים פרסה: ה"ב'
אית ליה תשע אמהתא א"כ משייה טפי
דרכן ליוול כדאשכחן נעריי פסחים (דף ק"ג)
המחלל ושינים הם השינים שלפנים וכן
(אויג יג) על מה אשא צברי צעני מתרגמינן
אטול צברי בככי. (וע"ע חו"ס ע"ו כח. ד"ה כין):
בקימתן

זני דהא חוין שאין עורו מחזיק את
במסכת כבויות (דף ק"ב). בסוף חוין נמי
אחת פתוחה ואמרינן במדרש שיר השירים
זה נשעה שהוא ישן עינו אחת פתוחה
וכתנן של ישראל נתן עינו עליהם לשומרים
לשון כפיפה כדאמר בקדושין פרק האומר
גריסין מפוללות אין לחוש בדמו מפוללות
הוא כדאשכחן פרק ו' ולא מעווא
מקומות הבקר במקום הפקר (פאה פי'
שמה דף כח:). אמר תחש קרן אחת היה
לו נמלחו והיכי דייק מדרב יהודה שהיה
צבהמה וי"ל דסמך דאמתימין דנא סימן
שחקריב אדם הראשון שקרן אחת היתה
מעלה גרה ומפרים פרסה: ה"ב'
אית ליה תשע אמהתא א"כ משייה טפי
דרכן ליוול כדאשכחן נעריי פסחים (דף ק"ג)
המחלל ושינים הם השינים שלפנים וכן
(אויג יג) על מה אשא צברי צעני מתרגמינן
אטול צברי בככי. (וע"ע חו"ס ע"ו כח. ד"ה כין):
בקימתן

זני דהא חוין שאין עורו מחזיק את
במסכת כבויות (דף ק"ב). בסוף חוין נמי
אחת פתוחה ואמרינן במדרש שיר השירים
זה נשעה שהוא ישן עינו אחת פתוחה
וכתנן של ישראל נתן עינו עליהם לשומרים
לשון כפיפה כדאמר בקדושין פרק האומר
גריסין מפוללות אין לחוש בדמו מפוללות
הוא כדאשכחן פרק ו' ולא מעווא
מקומות הבקר במקום הפקר (פאה פי'
שמה דף כח:). אמר תחש קרן אחת היה
לו נמלחו והיכי דייק מדרב יהודה שהיה
צבהמה וי"ל דסמך דאמתימין דנא סימן
שחקריב אדם הראשון שקרן אחת היתה
מעלה גרה ומפרים פרסה: ה"ב'
אית ליה תשע אמהתא א"כ משייה טפי
דרכן ליוול כדאשכחן נעריי פסחים (דף ק"ג)
המחלל ושינים הם השינים שלפנים וכן
(אויג יג) על מה אשא צברי צעני מתרגמינן
אטול צברי בככי. (וע"ע חו"ס ע"ו כח. ד"ה כין):
בקימתן

זני דהא חוין שאין עורו מחזיק את
במסכת כבויות (דף ק"ב). בסוף חוין נמי
אחת פתוחה ואמרינן במדרש שיר השירים
זה נשעה שהוא ישן עינו אחת פתוחה
וכתנן של ישראל נתן עינו עליהם לשומרים
לשון כפיפה כדאמר בקדושין פרק האומר
גריסין מפוללות אין לחוש בדמו מפוללות
הוא כדאשכחן פרק ו' ולא מעווא
מקומות הבקר במקום הפקר (פאה פי'
שמה דף כח:). אמר תחש קרן אחת היה
לו נמלחו והיכי דייק מדרב יהודה שהיה
צבהמה וי"ל דסמך דאמתימין דנא סימן
שחקריב אדם הראשון שקרן אחת היתה
מעלה גרה ומפרים פרסה: ה"ב'
אית ליה תשע אמהתא א"כ משייה טפי
דרכן ליוול כדאשכחן נעריי פסחים (דף ק"ג)
המחלל ושינים הם השינים שלפנים וכן
(אויג יג) על מה אשא צברי צעני מתרגמינן
אטול צברי בככי. (וע"ע חו"ס ע"ו כח. ד"ה כין):
בקימתן

שיטה מקובצת

א (משכא ארכו):
6] מירש בבועטמס דלפוקא
דעווא: ג] לא סגי משום
עווא דכרכין ובחריות
וכרוכות נמי לא סגי
דשל שור נמי כרוכות פי'
עגולה וחירות חוין נמי
חרין בראשיה: ז] קאי
אלא אחריות ולמיר עו
מכין חוין: ח] וצבי
כן הוא כדאמרינן בסוף
מסכת כבויות וחוינן נמי:
ו] ויהוה כמו כן היה יכול
לדקדק מקרש:

רבינו גרשום

כרוכות בעינן. כלומר
סדק על סדק כשור
דמיוח בקרן בחוץ קר:
חרקות בעינן דאין
חלוקות: מפוללות בעינן.
שנים ששלשה בקרן אחת:
חרות בעינן. עגולות:
מפרי פי איש הוא שריוה
תשבוע נפשי דקנה ואכל:
והוהו רבכינו אחת כו'.
כלומר אע"פ דהלכתא
כותיה דשמואל דשור
והוהו רבכינו אחת דאסר:
טביא יער עילאי. צבי של
אחוי יער ששמו עילאי:
בין אונא לאונא. כלומר
כין און לאון: פרשא
קטיל אריא. לשון פרשים:
איל איברא. כלומר רואי
אני רצה:

תורה אור הש"ס

1. מפרש פי איש תשבוע
כטני תבואת שפתיו
שלי יח כ
2. אריה שאג מי לא
יירא אודי אלהים דבר
מי לא יקבא: עפ"י ג ח

הגהות הב"ח

א] נבי וקש וכו' קרן
אחת חלבו מותר ל"ל וכן
בסמוך:

הגהות מהר"ב

א] נבי אע"פ שאין לו אלא
קרן אחת מותר ובללא הוא
נ"ל: ב] רש"י ד"ה
מדורות וכו' והכי גרסי
מדורות כעין וכו' נ"ל:

ענין רש"י

קרני"ר (קרני"ר ש).
סדק.
פוקריר"ש
פוקריר"ש. מפוללות.
שטייננו"ק
ארישטייננו"ק. ארי.
י"ל-הלע.
די"ו. צבי.